

Tentamensskrivning i Differentialekvationer och transformeringar III, SF1637.

Tisdagen den 11 januari 2011, kl 1400-1900.

Hjälpmedel: BETA, Mathematics Handbook.

Redovisa lösningarna på ett sådant sätt att beräkningar och resonemang är lätta att följa. Svaren skall ges på reell form.

Del 1 är avsedd för betyg E och omfattar 3 uppgifter.

För betyg E krävs 3 godkända moduler.

Del 2 är avsedd för högre betyg, A, B, C och D, och omfattar totalt 20 poäng.

För betyg A krävs förutom 3 godkända moduler även 15 poäng på del 2.

För betyg B krävs förutom 3 godkända moduler även 11 poäng på del 2.

För betyg C krävs förutom 3 godkända moduler även 7 poäng på del 2.

För betyg D krävs förutom 3 godkända moduler även 3 poäng på del 2.

Uppgifterna 11-15 ger 4 poäng vardera.

Examinator: Hans Tranberg

Del 1

Modul 1.

Bestäm lösningen till begynnelsevärdesproblemet $\frac{dy}{dx} = y^2 - 9$, $y(0) = 4$.

Undersök $y(x)$ då x växer från startvärdet $x_0 = 0$.

Modul 2.

Positionen för en partikel ges av systemet $\frac{d\mathbf{X}}{dt} = \mathbf{A}\mathbf{X}$ där $\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 4 & 1 \end{pmatrix}$.

Vidare gäller för 2x2-matrisen $\mathbf{A}$ följande ekvationer: $\mathbf{A} \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3 \\ 6 \end{pmatrix}$ och $\mathbf{A} \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \end{pmatrix}$.

Bestäm den allmänna lösningen till systemet av differentialekvationer.

Avgör även en partikels öde om den vid tiden $t = 2$ befinner sig i punkten (2,2).

Modul 3.

Beräkna Fouriertransformen av funktionen $f(t) = \begin{cases} e^{|t|} & -1 \leq t \leq 1 \\ 0 & \text{för övrigt} \end{cases}$.

Observera att transformen skall ges på reell form.

Del 2

11. Beståndet, $y(t)$, mätt i ton, av en viss fiskart i en viss sjö antas variera periodiskt med tiden t , mätt i månader, enligt följande:

y 's ändringshastighet (som kan vara både positiv och negativ) är proportionell

mot produkten av y och den periodiska faktorn $\cos \frac{\pi t}{6}$.

På morgonen den 17 maj (väljes som $t = 0$) är $y = 1$ ton och den 17 augusti är $y = 3$ ton.

Bestäm $y(t)$ som funktion av t .

Bestäm även när fiskebeståndet är minst och ange dess minsta värde.

12. a. Vad menas med att två funktioner är ortogonala på ett intervall $0 \leq x \leq L$?

b. Undersök om följderna $\{\sin x, \sin 2x, \sin 3x, \dots, \sin nx, \dots\}$ är ortogonal på intervallet $0 \leq x \leq \pi$.

c. Vad menas med att en reellvärd funktion f är periodisk med perioden T ?

d. Bestäm koefficienterna b_n , $n = 1, 2, 3, \dots$ så att $\cos 2x = \sum_{n=1}^{\infty} b_n \sin nx$ då $0 < x < \pi$.

13. Låt p och q vara kontinuerliga på intervallet (a, b) .

Låt x_0 vara en godtycklig punkt på intervallet (a, b) .

Vidare är y_1 och y_2 lösningar till differentialekvationen

$y'' + p(x)y' + q(x)y = 0$ på intervallet (a, b) .

Visa Abels formel $W(x) = W(x_0)e^{-\int_{x_0}^x p(x)dx}$.

$W(x)$ är Wronskianen till lösningarna y_1 och y_2 .

14. Bevisa följande påstående:

Om $f(t)$ har Fouriertransformen $F\{f(t)\}(\omega) = \hat{f}(\omega)$ och $a \neq 0$ är sådan att Fouriertransformen av

$f(at)$ (betecknad som $F\{f(at)\}$) existerar så är $F\{f(at)\}(\omega) = \frac{1}{|a|} \hat{f}\left(\frac{\omega}{a}\right)$.

15. Bestäm alla stationära lösningar till systemet $\begin{cases} \dot{x} = y(x^2 + 1) \\ \dot{y} = -x(x^2 + 1) \end{cases}$.

Klassificera om möjligt de stationära punkternas karaktär med avseende på stabilitet/instabilitet och typ (nod, spiral, centrum).

Bestäm även lösningskurvorna och speciellt den lösning som går genom punkten $(x, y) = (3, 4)$.